

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gid., za pol leta 1 gid. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroske ulice, hāt. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobē se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

— Rokopisli se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vratice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Naše ljudske šole.

(Govoril Fr. Robič v drž. zboru dne 2. julija.)

IV. Tako mislijo, moja gospōda, pa tudi poslanci slov. ljudstva (Dobro! na desni.) in naj se jim ne podrivajo sanje in domišljije, katerih niso nikoli imeli in katerih nimajo. (Dobro, dobro! na desni.) Sedaj se moram, moja gospōda, obrniti k neki stvari, katere bi najrajši ne omenil, kajti moja narava ni bila nikoli taka, da bi izostroval nasprotstvo; jaz sem imel vselej to za svojo dolžnost, da posredujem pri nasprotstvih, kajti jaz sem vedel, da torej tudi tukaj rečem naprej, da nimam ničesar zoper zahvalo vojnega ministerstva do nemškega šulvereina, ako je veljala nemški šoli za nemške otroke; na dalje, da bi ne bil nič zoper to, da bi nemški šulverein postavil kedar kako nemško šolo za nemške otroke na spodnjem Štajarskem. (Poslanec Klun: resnica!) Ali on ve tako dobro, kakor vem to jaz, da ni v tem oziru za nj nikjer dela, saj so šolske oblasti to že oskrbele v prepolni meri. (Čista resnica! na desni.) Moja gospōda, jaz sem imel priložnost opazovati šulverein od časa, ko so ga osnovali, toda drugega namena, kakor ponemčevati, nisem mogel pri najbolji volji svoji na njem zapaziti. (Tako je! na desnici. — Poslanec Šuklje: Pri nas tudi tako! — Poslanec Mixa: Povsod!) Kakor je kod drugod, tega ne vem, ali pri nas je tako. (Poslanec dr. Pacak: Pri nas tudi! — Smeh na desnici.) Jaz moram tedaj misliti, da tisti, ki so večkrat, kedar se je pritoževalo zoper nemški šulverein, odločno povdarjali, da ima on samo ta namen, naj se nemškim otrokom ohrani njihov nemška narodnost, nikakor pa ne, da ponemčuje, nič ne poznajo delovanja, kakor ga razvija nemški šulverein na spodnjem Štajarskem. Šole se napravljajo v krajih, na katerih ni ne ene družine nemške. (Čujte, čujte! na desnici.) Za zidanje šolskih poslopij, kjer so le Slovenci doma, dovoli se podpora samo pod tem, da se vpelje

nemščina skozi in skozi za učni jezik v njih. (Poslanec Klun: Ravno tako, kakor pri nas.) Nemške šole na jezikovi meji dobijo le tačas podporo, če so všolane slov. občine, oziroma če se imajo všolati. Ali je more biti tedaj bila na pravem mestu beseda zastopnika c. kr. vlade, katero je izgovoril o zadnjem zborovanji šulvereina v Celovci: „Šulvereinu je vodilo spoštovanje in pravičnost sodbe o posebnostih drugega (slovenskega) naroda?“ (Čujte, čujte! na desni. — Poslanec Šuklje: Čudno je to pravična sodba!) In ako obstoji šulverein za to, da najpravi potem pač presojevati in spoštovati posebnost drugega naroda? (Tako je! na desni. — Poslanec Spinčić: Dvorni svetovalec, Goëss je to iznašel!)

Ni še dolgo tega, kar je nemški šulverein postavil v necem šolskem spodnje-štajarskem okraji blizo jezikovne meje novo šolo in jaz priznam, da je tamkaj nekaj nemških otrok. Reklo se je tudi: Mi postavimo to šolo samo za nemške otroke. Ali kako dolgo so se držali tega? Kmalu se je začela divja gonjba po slovenskih otrokih. Nek glavni steber nemškega šulvereina si je prilastil celo čast „barona“ (Smeh!) najbrž zato, da bi lažje delal za šulvereinsko šolo. (Veselost na desni. — Poslanec Klun: Krasno!) Nek železniški čuvar ni maral svojih dvoje otrok poslati v šulvereinsko šolo, da-si ga je na to obdeloval večkrat nek inženir; zato pa so ga mahoma prestavili in moral se je seliti v času, ko je njegova teta, ki je pri njem prebivala, že skoraj umirala. (Čujte, čujte! na desni. — Poslanec Klun: To je vendar-le nečloveško!) Moja gospōda, jaz ne maram dalje govoriti o ostudnem delovanji šulvereina, da-si imam čez mero gradiiva v tem oziru v rokah in opomenim še samo, da se na tej zadnji šoli podučuje že celo leto samo pol dneva in navsetovalo se je kljubu poldnevemu pouku, naj se dovoli tej šoli pravica javne šole. Kmetje se vprašajo torej po vsej pravici: ali je za to

šolo druga postava, kakor za javne ljudske šole? (Čujte, čujte! in smeh na desni. — Poslanec Klun: Posebno varstvo!)

Jasno je pač, da tako delovanje ne napravi druga, kakor razprtije (Tako je! na desni), ne da se prizadene Slovincem že le tolike škode. Jaz sem prepričan, da današnji dan ni več mogoče ponemčiti slovenskega ljudstva, saj je pripravljeno in hoče braniti svoje pravice in koristi svoje vselej in povsod in z vso močjo. (Pritrjenje na desni.) Jaz pa tudi upam, da napoči že vendar-le kedaj ura, ko ne bodo avstrijski Nemci, ki so del velicega, izvrstnega naroda, več nasprotovali nam, ki delamo na to, da se povzdigne naše ljudstvo npravno in gmotno ter nam bodo privoščili, da se razvijamo po naše, slovenski. (Živo odobravanje in ploskanje na desni. — Govorniku se častita.)

Naše „hčere krščanske ljubezni.“

(Konec.)

Dne 21. aprila ob 1/27. uri zvečer premirila je v Celji, odkar je ta družba tamkaj, prva čast, usmiljenka, sestra Priska Hribovšek, Kranjica iz Motnika, ki je komaj 25. leto svoje cveteče dobe nastopila. Bila je ljubljena vseh bolnikov, kakor tudi vseh svojih predpostavljjenih. Vedno veselega srca in vedrega lica bolnikov nalezla se je neozdravljive jetike, ki jo je s prihodom kukovice spravila pod grudo. Previdena s sv. zakramenti je še, prava nevesta Kristusova, komaj pričakovala trenutka, da se njena čista duša iz solzne doline spne v rajске višine. Sestra Priska ni umrla, ona je le zaspala a zaspala v Gospodu. Ko bolniški ravnatelj pristopi k njeni mrtvaški postelji ter se prepriča, da je sestra Priska že rajna, obrnen k plakajočim njenim tovarišicam, reče on, čigar vernost ni na najboljšem glasu: „Rajni gre že zdaj bolje, kakor nam vsem ostalim!“ Kdo bi tudi nad tem dvomil! — Na to je gospod ravnatelj naročil, da naj se deviško truplo zvečenele sestre Priske, na bolniške stroške, najslavesneje spravi k zadnjemu počitku. Tako se je tudi zgodilo. Dva dni pozneje videl si iz javne bolnišnice v Ljubljanskem predmestju pomikati se skoz mesto sprevod, kakoršnega Celje še ni videlo. Pred mrtvaškim vozom prve vrste stopali so mil. gospod opat Ogradi s škofljo kapo na glavi, spremljani od osem častitih mešnikov svetovnikov in redovnikov. Za mrtvaškim vozom videl si ces. svetovalca in župana Celjskega mesta, gospoda dra. Neckermanna, predi in zadi pa brezštevilno trumo ljudstva iz mesta in okolice. In vendar krsta na mrtvaškem vozu ni prikrivala zemeljskih ostankov kakšne princesinje ali Bog ve, kakšne veljavne oblasti, ampak za vozom plakajoče čast. usmiljenke

dale so slehernemu uganiti, da spremljajo h grobu jedno svojih predragih tovarišic. Koliko spoštovanje ali čast vendar vživlje sv. devištvo! Pred svetom celo nepoznana devica prejemlje po smrti od sveta toliko odlikovanja, samo zato, ker se je v življenju kot devica popolnoma darovala Jezusu in zavoljo njega delom krščanskega usmiljenja.

Ni pretekel mesec dni in nemila smrt pokosila je drugo cvetlico z vrta sv. Vincencija Pavlanskega. V petek pred binkoštni (dne 15. maja) okoli poldne izdihnila je svojo blago dušo v Celjski javni bolnišnici druga tamošnja čast. usmiljenka, sestra Roza Lemež, ki se je odlikovala po svoji veliki ponižnosti in po posebnem zaničevanju sveta in vsega, kar svet poudati zamore. Rojena v Ločah pri Konjicah, dopolnila ni 30. leta starosti, ko jo je nebeški ženin poklical k svoji neminljivi gostiji. Tudi njen pogreb na binkoštno nedeljo popoldne bil je onemu sestre Priske enako slovesen. Življenje in smrt teh dveh „hčerá krščanske ljubezni“ nam živo priča, da Boga ljubiti je naše pravo življenje in da v časnost še toliko zamišljen svet nehoteč občuduje in pripoznava vzvišene idejale krščanstva. Bog daj rajnkima večni mir, nam pa za njima srečen pot! — e.

Gospodarske stvari.

Škoda po toči.

(Konec.)

Škodam, po katerih se zemljiščna dača odpisati mora, prištevamo škodo, povzročeno po toči, povodnji in po ognju, vendar samo s pogojem, da je pokončana najmanje četrtnina sadežev dotične parcele; pri parcelah, katere merijo nad štiri hektarje, mora pa biti najmanj eden hektar uničen.

Škodam, po katerih se odpisanje zemljiščne dače izprositi more, prištevamo omenjena postava sledeče neizogibne in nenavadne dogodjaje, kakor: mraz, suša, prevelika, po dolgem deževju povzročena moča ob času žetve, škoda povzročena po žuželkah in miših, ter po peronospori in po pikecu na trtah. V vseh teh slučajih more finančni minister odpisanje zemljiščne dače dopustiti.

Postava pa predpisuje tudi v navedenih slučajih nekatere pogoje, na katerih podlagi edino se vrši odpisanje dače.

Pogoji so pa sledeči: Za škodo po toči, povodnji in ognju odpiše se dača le tedaj, ako se je škoda zgodila na polju, t. j. dokler so bili sadeži še na korenu. Ako je pa bilo zrelo žito, ali suha krma vže v razstavah, v križih, kopah, ali v kupih, v navalih, ali pa v utah in kozolcih, na polji stoječih itd., zatem, če sta bila repa ali krompir v kupih ali mitah

zakopana v svrhu dalnje shrambe, tedaj posestnik izgubi pravico, odpisanje dače terjati, čeravno je morebiti škodo trpel.

Druga važna točka te postave govori o obliki in času prijave po učinjeni škodi. Škoda na sadežih po toči, ognju in povodnji mora se v teku osmih dni po škodi prijaviti, ako dotičnik želi odpisanje dače, pozneje to pravico izgubi!

Javiti se pa mora pri okrajnem glavarstvu; to more storiti oškodovanec sam, ali njegov polnomočnik. Pri primernem javljenju se v ta rok ne šteje oni čas, kateri je pretekel od časa izročanja pisma poštnemu uradu do izročanja istega iz pošte glavarstvu. Ako je po naštetih uimah zadetih več posestnikov, tedaj morajo ti skupno, ali po svojem zastopniku, preskrbljenem z nekolekovanim pooblastilom, ali pa po občinskem predstojniku škodo nanzaniti.

Ako se je škoda v pravem času in v pravi (prej opisani) obliki javila, tedaj je oškodovanec svojo dolžnost storil, ter je od slej oblasti prepuščeno, da ona prošnje in javljenja gledé pogojev odpisovanja pretresuje in poceno škodo povzroči.

Čeravno je želeti, da bi naši kmetovalci bili le malokrat primorani, dnes pretresovano postavo uporabljavati, bilo bi vendar za vse enake slučajje dobro, da se z njo dobro seznanijo, ker njih more ona resiti kedaj iz velike zadrege.

Matijašič.

Sejmovi. Dne 17. avgusta v Jarenini, v Sevnici, v Stradnu, na Pilštanji, pri sv. Vidu tik Ptuja, v Mozirji, v Strassu in v Vuzenici. Dne 18. avgusta v Podsredi, v Kostrivnici. Dne 19. avgusta v Gradci, v Lembahu in v Sevnici.

Dopisi.

Iz Maribora. (Vspehi Cecilijinega društva za lavantsko vladikovino.) [Konec.] Upati je, da bode naš marljivi pevski zbor do jeseni toliko izvežban, da bode zamogel stalno v stolnici izvrševati svoj posel: opjevati slavo božjo in spodbujevati krščansko ljudstvo. Če je enkrat sveta glasba v stolnici vrejena, če zadostuje po vsem določbam sv. cerkve pa tudi umetalnosti, potem ni dvomiti, da bode to blagodejno upljivalo tudi na župnijske cerkve na deželi. Naslednje objavimo imena vseh čč. udov našega društva, koji so svoje letne doneske društvu poslali. Čč. gg. župniki: Voh 2 fl., Caf 2 fl., Krušič 2 fl., Brglez 2 fl., Sorglechner 2 fl., Petan 2 fl., Cajnkar 2 fl.; vlč. g. kanonik Herg 2 fl., vlč. g. dekan Hajšek 2 fl., profesor dr. Mlakar 2 fl., prof. dr. Feuš 3 fl., prof. Majeiger 2 fl., prof. Miklošič 2 fl., prof. dr. Meško 4 fl., prof. dr. Pajek 3 fl., profesor

Zidanšek 2 fl., spiritual Hibernik 2 fl., korvikar Kavčič 2 fl., stolni kaplan Heber 2 fl., korvikar Hudovernik 2 fl., stolni vikar Borščnik 2 fl., čč. gg. kaplani: Raktelj 2 fl., Pajek 2 fl., Lekše 2 fl., Korošec 2 fl., Dekorti 2 fl., Pajtler 2 fl., Šinko 4 fl., Pivec 2 fl., Čižek 2 fl., Turkuš 2 fl., 2 neimenovani 3 fl., bl. gospa Warthol 2 fl. — Stroškov je društvo do zdaj imelo 135 fl. 31 kr., tedaj veliko več, kakor dohodkov. Zatoraj vse prijatelje prave cerkvene glasbe lepo prosimo, da mnogoštevilno k „Cecil. društvu“ pristopijo, ter ga z besedo in djanjem, s priporočevanjem in z denarjem podpirati blagovolijo. Stroškov bode društvu še več naraslo, ker namerava v jeseni občni zbor prav sijajno obhajati. Pevski zbor se je zato marljivo pripravjal in prijatelji cerkvene glasbe bodo tedaj zamogli presojevati, koliko se je v tem kratkem času storilo za preukroj cerkvenega petja. Veliko dela nas še čaka, a pogum nam dajejo navduševalne besede sv. očeta Leona do slovečega boritelja za pravo cerkveno glasbo, jezuita P. Santi-ja (dne 18. avgusta 1891): „Avete la coscienza di difendere la verità e di propugnare il retto ed il giusto: tirate innanzi non badando alle difficoltà. La verità tosto o tardo vince sempre“. Po naše: „Imejte zavest, da zagovarjate resnico in branite pravico: ne ozirajte se na nikakoršnje težave ali zaprte! Resnico vedno zmagajo.“

Iz Celja. (Prva sv. maša.) Pretečeno nedeljo je slovesno obhajal prvo sv. mašo č. g. Fr. Višnar — Celjski rojak. Zbralo se je 17 duhovnikov, kateri so svojega novega duhovnega brata spremljali k oltarju. Pridigo je imel vlč. g. prof. Krušič, eden najboljših cerkvenih govornikov naše vladikovine. Zatoraj bi bilo odveč še posebej poudarjati, da je dobro premišljen in z mladeniško ognjevitostjo prednašan govor na vse poslušalce globok utis napravil. Dovoljeno nam bodi še omeniti, da je cerkveno petje pod vodstvom g. organista Šefa prav spodbudno bilo in veselilo nas je videti, da se tudi na koru cerkvene določbe spoštujejo in vestno spolnjujejo. Le marljivo dalje! Po cerkvenem opraviilu so občno priljubljeni mil. g. opat Ogradi goste k svoji mizi povabili. Novomašniku daj pa mili Bog mnoga leta delovati v slavo božjo, čast kat. cerkve in korist vernega naroda slovenskega!

Iz Ljutomera. (Ponesrečeni otroci.) Mnogo nesreč se prigodi, katerih človek ne more zabraniti, če še tako skrbno pazi; še več pa se jih zgodi vsled lahkomiselnosti neprevidnosti. Posebno pri majhnih otrocih stariši nikoli niso dovolj previdni. Kolikokrat se sliši, da otrok z žveplenkami ali z nevarnim orodjem sebe ali druge poškoduje, da v vodo pade in se vtopi, da se popari ali drugače ponesreči,

ker domači na otroka niso dovolj pazili ali premalo skrili take reči, katerih otrok ne sme v rokah imeti. Tako so se v teku enega meseca v Ljutomerski fari štirje otroci ponesrečili; eden se je z vrelin mlekem poparil, drugi si je z žveplenkami obleko zažgal, in dva sta se v neogrnenih mlakah vtopila. Gotovo domači niso krivi smrti teh štirih dečkov, ali nepredvidnost je od domačih, če puščajo otroke do neogrjene mlake ali če otrokom nevarne reči stavijo na taki kraj, kjer otroci lahko do njih pridejo, ali če sploh majhne otroke brez vsakega nadzorstva puščajo. Nasledek tega je nesrečen za otroke in kazen za stariše, ker posvetna gospôska stariše kaznuje zavoljo nepredvidnosti, če tudi nesreče niso oni zakrivili. Predvidnost je mati varnosti; bodite torej previdni, zlasti če imate majhne otroke pri hiši, tedaj bote marsikatero nesrečo zabranili sebi in svojim otrokom.

Iz Središča. (Popravek.) V vašem 32. številu je bilo čitati, da je dne 24. julija 1891 treščilo v hram J. Zadravca. To pa ni resnica. Treščilo je res omenjenega dne dvakrat zaporedoma v hruško in kravjo stajo Josipa Zadravca v Vodranskem vrhu, župnije sv. Bolfanka. Breja krava in breja telica, obe vredni do 120 gld. bili sta koj mrtvi. Pogorelo je vse tudi nekaj snopja. Ponesrečenec je zavarovan pri „Slaviji“. O istem času je treščilo na Grašata hruška stoji tik koč, in strela je udarila prav za prav z zvežem (drotom) omotano, na hruški visečo ptičnico. Hruška je neznatno poškodovana.

Iz Noveštife pri Gornjemgradu. (Cerkev — šola.) V tem kratkem času, odkar župnikujejo pri nas vlč. g. Franc Puntner, storili so se za olepšanje naše jako lepe farne cerkve s pomočjo in nepopisljivo radodarnostjo vrlih naših in nekoliko tudi sosednih farmanov tako rekoč čudeži. Božja pot, nekdam na vrhunci, pozneje skoraj popolnem zanemarjena, povzdignila se je po vzornej govornosti, velikej gorečnosti do častenja tukajšnje Matere božje našega g. župnika do skoraj ne aslišanega zanimanja in vednega romanja. Hledé na drugo olepšavo se Vam je že poročalo, a sedaj imam hvaležno javiti, da so naši vrli sosedi Gornjegradčani nam z lesom, po prizadetji našega g. župnika, pripomogli, da smo dobili nove klopi, katere nam je g. Anton Plamberger, mizarski mojster v Gornjemgradu, istinito prav mojstersko umetno in celej olepšavi in slogu naše fare cerkve priredil prav prikladno. Vsled tega vzornega dela ga priporočamo vsem, najprisrčneje. Hyala vsem in Bog jim plati! Odkritosrčno javljeno naj bode vsem Slovencem, da za povzdigo in blagor milega nam naroda za ta in oni svet najvspešneje delujemo, ako se cerkev

in šola v vsakem obziru najprijazneje podpirata, kakor je to pri nas in s čemer se vsi župljani blage volje strinjajo. Radi tega Vam moram naznaniti, da je tudi naš občespoštovani, še ne pred letom dni izvoljeni načelnik krajn. šol. sveta, gosp. Jože Nadvešnik, p. d. spodnji Podbrežnik, v šolskih zadevah tukaj storil toliko, da se mu je skoraj čuditi. Poprej popolnem zanemarjene šolske reči je v tem kratkem času toliko popravil, da je s pomočjo tukajšnjega učitelja gosp. Kelca kupil po velikem a vstrajnem naporu šolski in učiteljev vrt in sicer na najpripravnejšem kraju za poznejše stavljenje šolskega poslopja; kajti še do sedaj pri nas veljajo besede nepozabljivega nam škofa Slomšeka, da še ljudje stavijo neumnej svoje živini pripravnejše prostore, negoli za svoje lastne otroke — za svojo lastno kri. Upamo, da se bode to kmalu zboljšalo. A sedaj je pa zgoraj imenovani načelnik s pomočjo drugih vrlih župljanov, osobito našega rojaka, prevrlega in velezaslužnega župnika na Ljubnem vlč. g. Strnada, ki so 10 gld. darovali, kupil jako lepo šolsko zastavo v Ljubljani pri gospoj A. Hofbauer, katera se vsem priporoča. Poprej imenovane cerkvene klopi in šolska zastava se bodo blagoslavljalne dne 16. avgusta, h katerej izvanrednej slovesnosti se najljubneje vabijo vsi omikanci in tudi prosto ljudstvo od blizu in daleč. Nadejamo se takrat najprijetnejših vseh, kateri naj bi stuzili vsem v spodbujajo navzočim in nenavzočim. O tem prihodnjič več, a sedaj molimo najvspešnejega blagoslova z nebes! Bog z nami! J. Savinšak.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V ponedeljek je bilo zopet enkrat na Dunaji veliko ljudstva navrelo na kolodvoru severne železnice, da vidi in pozdravi mladega kralja Srbije. Drugo jutro se je kralj Aleksander pa že odpeljal k svitlemu cesarju v Ischl. — Pri ministru za vnanje zadeve, grofu Kalnokyji, vršé se obravnave o trgovinski pogodbi naše države s Švico in je želeti, da se srečno dokončajo, kajti iz naših dežel gre veliko blaga, največ pridelkov kmetijstva v Švico. — Mladočeski državni poslanci imajo sedaj po gostem volilne shode ter skušavajo volilcev srca si ohraniti, kajti oni čutijo, da niso in tudi ne bodo v državnem zboru dosegli niti najmanjše stvari, pa so jim jih bili o času volitev veliko obetali. To pa bi utegnili volilce prej ali slej prepričati, da so jih Mladočehi napeljali, če nočemo reči, zapeljali. — Pri c. kr. namestniji v Gradcu se vrši posvetovanje o tem, kako da bi iz Gradca napravili Veliki Gradec, po podobi Velicega Dunaja. Ne vemo, če je za to že le tolika sila. One kmečke občine, ki obstojé se

daj same za-se, ne bodo imele poboljška iz tega, da jih pogoltne velika mestna občina. — Na Koroškem dela c. kr. dež. šolski nadzornik, dr. Gobanz, z nemškim šulvereinom pod enim klobukom ter se trudi na vse kriplje, da njegov denar vsili slov. občinam za ljudske šole, s tem pa jim jemlje ob enem pravico slov. poduka v šolah. — V slov. Djekšah naredi si občina zavarovalnico gledé na škodo po požaru sama za-se, brez vsake tuje zavarovalnice. Dobro, če jim bode to mogoče. — Deželni glavar za Kranjsko je postal g. Oton Detela. „Napredni stranki“, kateri je „Slov. Narod“ za glasilo, pa ga ne pozdravlja z veseljem, češ, da ni trden Slovenec. No počakajmo na njegova dela, predno se izrečemo za-nj ali zoper njega. — Pri Postojini ima c. kr. vojaštvo tudi letos velike vaje svoje do 19. avgusta, zatem pa odrine k nam, na Štajarsko. — V Gorici stoji že več let lepa hiša odprta gg. duhovnikom, ki iščejo zdravja v toplejem obnebji; tudi nekaj štajarskih je že bilo ondi. — V Barkovljah blizu Trsta nameravajo tamošnji rodoljubi postaviti si „Narodni dom“ ter že imajo za to lastno društvo, da dela za nj potrebne priprave. — V Zagrebu bode velika gospodarska razstava, prireja jo tamošnja kr. kmetijska družba. — V ogerskem državnem zboru so prišli že vendar enkrat h koncu z obravnavo gledé na premembo politične gosposke. Vlada je namreč odjenjala za toliko, da izdela nov načrt postave in ga predloži drž. zboru prihodnje leto v posvetovanje. — V Galiciji, tedaj v deželi, kjer so državni poljski poslanci doma, razpravlja se sedaj veliko vprašanje, ali naj gredo njih državni poslanci po polnem z nemškimi liberalci ali naj se držijo bolj konservativcev. Doselej je splošnja misel, da jim kaže bolj, držati se poslednjih t. j. kluba konservativcev v državnem zboru.

Vunanje države. Sv. očetu Leonu XIII. na čast osnuje se k malu veliko „Leonovo društvo“ ter si stavi namen z združenimi močmi pobijati knjige, sv. veri sovražne, naj pridejo kjer koli na svitlo, z „uma svitlim mečem.“ Razumeje se, da pozdravljamo tako društvo z veseljem. — V Milanu, glavnem mestu prej avstrijske, sedaj italijanske Lombardije, še niso pozabili, da se jim je kedaj pod dvoglavim orlom godilo dobro ter pride sedaj pri 200 mož v Prago, da si ogleda tamošnjo razstavo pa tudi druga avstrijska mesta. — V Pariz, glavno mesto francoske republike, bil bi imel priti ruski princ Aleksij, ali ni prišel, ker se je car zbal trušča, ki bi ga bilo francosko lahko-krvno ljudstvo napravilo princu. To pa bi bilo utegnilo napraviti nevoljo pri drugih državah in mogoče, da bi prišlo celo do vojske. — Francoske brodogradnje pride tudi na Angleško ter vzprejme kraljica Viktorija poveljnika

Gervaisa, toda političnega pomena ne bode imelo to obiskovanje. Lord Salisbury, prvi angleški minister, ne bode zato vpričo. — Nemški cesar Viljem biva sedaj v Kielu in je državni kancelar Caprivi, naslednik kneza Bismarcka, prišel tje, da poroča cesarju o imenitnih državnih stvaréh, najbrž tudi o obiskovanji Francozov pri ruskem caru. — Pri Rusih ni toliko navdušenja za Francoze, kolikor bi ga nekateri radi videli pri njih, posebno pa caru ni veliko do republikancev, saj ne zna, če bodo še jutri mogli držati, kar so dnes obljubili. — Mala Rumunija, naša soseda na vzhodu, naročila si je te dni pri Kruppu, „kralju topov“, za 25 milj. vojaškega orožja. Za malo državico je to ogromna svota. — V Turčiji je zopet veliko govorjenja o novem ropu, doprinesenem na nekem francoskem trgovci. — Na otoku Kreta še je dosehmal vendar-le mir in turska vlada zatrjuje, da ni uzroka za kako ustajo. Se ve, da ga njej ni, tudi turskim prebivalcem ne, kaj pa krščanskim trpinom? — Iz dalnje Azije se poroča, da sta se Kitajsko in Japonsko, dve državi, vsaka za-se večja, kakor cela Evropa, zavezali za vse slučaje vojske. Za rusko, angleško in francosko državo je ta zveza jako nevarna. — Iz Amerike in sicer iz „zjedinjenih držav“ severne Amerike je že šlo več vojnih ladij v Azijo; za sedaj jim je naloga, da branijo kristijane, ki imajo državljanke pravice v teh državah. To je jako pomembno, kajti nič tebi, nič meni se ne pošlje tako brodogradnje v tako dalnje kraje.

Za poduk in kratek čas.

Kobilice selivke na Slovenskem.

Napisal J. Sattler.

(Dalje.)

Ali nasledki so še bili mnogokrat hujši. Sledila je lakota, da so ljudje umirali gladú. Kadar so pa kobilice poginile z bok deževja ali sploh neugodnega vremena, bila je časi zemlja ž njimi pokrita čevelj debelo. Gnijale kobilice so puhtele strašen smrad in nastale so kužne bolezni.

Lehko si torej mislimo, kaka groza je spreletela prebivalce, kadar so se kobilični roji bližali, ali pa nenadoma prileteli, in to tem bolj, ker je bilo življenje teh živalic v prejšnjih časih povsem neznano. Čim manje pa človek pozna prirodne prikazni, tem bolj se jih boji. Kak strah je n. pr. nekdanj obhajal ljudi, ko se je prikazala zvezda repatica! Napovedovala jim je Bog ve, kaj vse: vojno, umiranje, lakoto itd.

Jednako čudne reči so ljudje hoteli čitati s kril kobiličnih. Nekateri so l. 1542. na njih brali črke: I. R. A. in D. E. I. to je: Ira

Dei, ali slovenski: „jeza Božja“; drugi pa inace, kakor sta jim narekovala strah in plaha domišljija. Mejnega grofa Moravskega, poznejega cesarja Karola IV., je vzbudil nekega dne leta 1338 njegov služabnik z besedami: „Domine, surgatis; dies novissimus adest, quia totus mundus plenus est locustis“. (Gospod ustanite; sodnji dan bode, ker je vesoljni svet poln kobilic). No, od tega časa je preteklo že več ko 500 let; a zemlja naša se še vedno vrtil vistem tiru, katerega ji je Bog odkazal pri stvaritvi sveta.

Ustrašeni in zbegani ljudje so se torej zatekali k Bogu išoč pri njem pomoči. Hodili so v sprevodih in ga prosili, naj odvrne to strašno šibo; kropili so z blagoslovljeno vodo polje, kamor so pale kobilice itd. Še le pozneje so tudi začeli misliti na druga sredstva.

Gotovo je v tej nadlogi na pravem mestu prislovica: „Pomagaj si sam, in Bog ti pomore“. Tu nikakor ne gre držati križem rok in se zanašati samo na pomoč Božjo; temveč delati je treba na vso silo, da se odvrne preteča nevarnost ne samo za hip, nego tudi za bodočnost in da se reši, kar se rešiti dá.

Vendar posamezni človek tu nič ne vzmore. Zoper take sovražnike je treba združenih moči; po cele vasi se jim morajo postaviti v bran. Saj se še na stotine ljudi trudi mnogokrat brezuspešno.

Kako je uničevati kobilice in njih zalego, oziroma kako se jih je odkrižati, povedo nam nastopne vrstice.

Najvažnejše delo je pobiranje jajec. Že rimski prirodoslovec Plinij omenja, da je bilo to v Kireni zapovedano; jednake naredbe se nahajajo tudi v evropskih državah. Zemlja se mora preorati že jeseni, potem se poberó jajca in sežgejo, ali pa zmečkajo na trdih tleh. Pomladi se dela tudi tako. Na tak način so nabrali v okolici mesta Hotina na 7700 oralih 4344 hektolitrov jajčic. Nekdo je preračunal, da gre v jeden hektoliter 1,250.000 jajec; bilo bi torej uničenih neizmerno mnogo kobilic; namreč 5.375.000.000. Iz tega lahko vsakdo razvidi, kako koristno da je pobiranje jajec. Dobro je tudi, da se na tako polje zaženejo svinje, race in kokoši, ker jih te živali rade jedó.

Kjer se prikaže mladi zarod, treba je narediti, kolikor mogoče, mnogo kupčkov slame in suhega dračja in to užgati. (Konec prih.)

Smešnica 33. Tropa možakov, pomešana s fanti, sedela je v krčmi, z imenom „pri rmeni žabi“. Razgovarjali so se o učenosti in prebrisanih glavah. Eden je hvalil svojega sinka, drugi svojega soseda in tretji zopet koga drugega. „E kaj to!“ oglasil se naposled Zdolov Tejče, „kaj to! jaz sem potoval po Nemškem, pa sem slišal pet let starega otroka gladkeje

nemško govoriti, kakor mi vsi vskup znamo; to se reče učena glava!“

Razne stvari.

(Svitli cesar) obhaja v torek, dne 18. avgusta svoj 62. rojstni dan in imajo vsled tega v stolni cerkvi v Mariboru mil. knezoškof ob 9. uri slovesno sv. mašo ter bodo pri njej vsa višja gospôda c. kr. uradov in brez dvoma obilo vernega ljudstva.

(Slovenske paralelke) na c. kr. gimnaziji v Mariboru bodo letos že do tretjega razreda. Ni dvoma, da bode še prihodnje leto tudi v štrtem razredu, dalje pa se one nehajo in v petem razredu bode podučevanje za nemško in slovensko paralelko ob enem.

(Katol. tiskovno društvo.) Odbor kat. tisk. društva v Mariboru ima prihodnji torek dne 18. avgusta sejo ob 11. uri dopoldne v prostorih slov. čitalnice. Uljudno vabi vse p. n. odbornike k tej važni seji

Dr. Ivan Križanič,
t. č. predsednik.

(V Rajhenburgu) bodo 23. avgusta t. l. ob 4. uri popoldne novo čitalnico z vso slovesnostjo otvorili. Sodelovala bode pri tej slovesnosti sloveča Šmarijska godba.

(Sadjerejsko društvo za Šoštanj-ski okraj) naznanja tem potom vsem prijateljem kmetijstva, da pride dne 17. t. m. novoimenovani potovalni učitelj g. Ivan Belé v tukajšnji okraj in da bo skoz 10 dni od občine do občine poučeval in sicer: o okoliranji na speče oko, o vzgoji ceplencev, o sadorazumstvu, o vinorejstvu in njegovih nezgodah itd. Dan prihoda v razne občine se bo taistim za v razglas sosebno še naznanilo. Odbor.

(Bralno društvo) v Veržeji bode imelo v nedeljo, dne 16. avgusta t. l. volitev odbora in ob jednom otvorjenje društva. K mnogobrojni vdeležbi vabi uljudno začasni odbor.

(Pri sv. Duhu na Ostrem Vrh) na prošnjo tamošnjega župnika in po naročilu centralnega odbora c. kr. kmetijske družbe prednaša potovalni učitelj g. Janez Belé, dne 16. avgusta t. l. ob 3. uri popoldan. Predmet je: O požlahtnjevanji sadnega drevja. Shod „pri lovcu“.

(Konjereja.) Premiranje konj bode v Ljutomeru dne 7. septembra, v Ormoži dne 9., v Celji dne 11., v Št. Lenartu v Slov. goricah dne 12. in v Brežicah dne 13. septembra.

(Vabilo.) „Bralno društvo“ v Kapeli ima v nedeljo, 30. avgusta t. l. ob 3. uri popoldne v šolskem poslopji prvi občni zbor z naslednjim vspešnim: 1. Pozdrav. 2. H. Volarič: Slovenski svet, ti si krasan. 3. Razlaganje društvenih pravil. 4. Dr. B. Ipavc: Domovini. 5. Vpisovanje novih udov. 6. A. Hajdrih: Ja-

dransko morje. 7. Volitev novega odbora. 8. A. Hajdrih: Sirota. 9. Slavnostni govor. 10. J. Vašak: Slovan. 11. Razni pozdravi in govori. 12. A. Leban: Mornar. 13. Deklamacija. 14. Bojna pjesma. Prosta zabava. K obilnej udeležbi uljudno vabi odbor.

(Kopaljšče.) V Rimskih toplicah je bilo do dne 2. avgusta 655 tujcev.

(„Naš dom.“) Tako je ime zbirki povesti pesmi in narodnega blaga, zanimivosti itd., kate- zbere zbira J. L. K. in izdaje Drag. Hribar, tiskar v Celji, snopič po 20 kr. „Slov. Narodu“ zdi se cena visoka, ali tudi vsebina v 1. sno- piči brž ni vredna denarja.

(Družba sv. Cirila in Metoda) je izdala 6. zvezek svoje „knjižnice“ in sicer pesni Val. Vodnika. Uredil jih je ravnatelj Fr. Wies- thaler in škoda, da jim je pustil stare oblike. Za prosto ljudstvo pač malo sodi taka izdaja.

(Grozdja) ne sme nihče na trg v Mari- bor prinesiti, ako ne dokaže s spričevalom svo- jega župana, da ima pravico do grozdja. Ta ukaz mestnega sveta v Mariboru trpi od dne 15. avgusta do srede meseca novembra.

(Goljufija.) Pri c. kr. okrožni sodnji v Celji je sedel na tožnji klopi zadnji četrtek Karol Lamprecht iz Spodnje Selnice pri Dravi. Mož si je hotel pri posojilnici v Mariboru izpo- soditi na tuje posestvo denarja, pa je dobil, ne denarja, pač pa sedaj eno leto težke ječe.

(Denarje) sta delala Jože Zupan iz Pir- ševca pri Brežicah in Matija Leskovar iz Go- rovlja pri Poličanah. Prvi je dobil zato 7 let, drugi pa dva meseca težke ječe.

(Poboj.) Pri sv. Marjeti ob Rimskih to- plicah sta se dne 22. julija sprla godec Eng. Dorschner in kmečki sin Franc Lokovšek in je le-ta godca s tako silo udaril po glavi, da mu je črepinjo razbil.

(Samomor.) V sredo, dne 5. avgusta se je vstrelil v gošči Windenavski pri Mariboru Karl Trčič, doma iz Rogateca, nekaj časa za pisarja pri c. kr. pošti v Mariboru.

(Mrtvo truplo) našli so pri Mihalovcih blizo Brežic v Savi. Misli se, da je truplo urad- nijskega sluge v Celji, J. Končana. Kakor znano, je mož v meseci maji iz Celja izginil, ne da bi se vedelo, kam je prišel.

(Duhovniške spremenbe.) Č. g. Jož. Jurčič, župnik v Dramljah, je dobil dekanijško župnijo v Št. Lenartu v Slov. goricah.

Loterijne številke:

Trst 8. avgusta 1891	7, 11, 3, 39, 24
Line „ „	21, 84, 13, 64, 39

Živinski sejem

v Mozirji na Rokovo, dne 17. avgusta je dovoljen in se bode isti dan vršil.

Razpis.

Vsled sklepa od 9. avgusta 1891 razpisuje se oddaja stavbe šolskega poslopja pri sv. Miklavži nad Ormožem.

Stavbeni stroški so proračunjeni na 17.763 fl. 62 kr. in se imajo ponudbe na vsa ali pa po- samezna dela do 20. avgusta 1891 pri podpisa- nem načelniku vložiti, kjer sta načrt in stroš- kovnik s stavbenimi pogoji na ogled.

Ponudbam treba je 5% kavcije priložiti.

Krajni šolski svet pri sv. Miklavži nad Ormožem
dne 10. avgusta 1891.

Načelnik:

Jož. Pavličič.

Pri „Jožetu“ v Brežicah!

Velečastiti duhovščini, učiteljem in slav- nemu p. n. občinstvu priporočam svojo, s po- polnoma novim in modnim, suknenim, platnenim, volnatim za ženske obleke, kurentnim blagom, kakor tudi specerijskega, drogueriskega, kolo- nijalnega in materijalnega blaga, specialitet čaja, konjak, ruma in likerov, dobro založeno trgovino; kupovanje vsake vrste deželnih pri- delkov in jajc; in zagotavljam vsacemu najce- nejšo in pošteno postrežbo vkljub vsaki kon- kurenci.

K obiskovanju uljudno vabim ter se pri- poročam z odličnim spoštovanjem

2-4

Jože Kukovič.

Zaloga mizarkega in opravskega pohištva

Konrada Wölflinga

Gosposke ulice št. 28 **Maribor** Gosposke ulice št. 28
priporočam bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za spalnice,
postrežnih miz, miz za salone, pisarnih in na-
pravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, divanov, balzakov,
otoman, sof, kanapejev, naslanjačev, posteljnih
vložkov in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zreal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlačenim
in črnim, kurnis in roset

 po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ceniki
brezplačno in franko.

Dunajsko zavarovalno društvo. — Dunajska zavarovalnica za življenje in dohodke.

Gradec, v decembru 1891.

Usojamo se naznanjati, da smo

svoj glavni zastop za Maribor in okolico

izročili gospodu

Karolu Kržižek

specerijski prodajalnici k „belemu zajcu“
v Graškem predmestju, Tegetthoff-ove ulice št. 9.

Prosimo, da se obrnite v vseh naš zavod zadevajočih rečeh do njega.

S spoštovanjem

1-3

Generalni zastop v Gradci
G. Micori, m. p.

Naznanilo.

Začetkom šolskega leta 1891/92 to je 15. septembra 1891 odda se na deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru 5 celih in 2 polovičnih deželnih brezplačnih mest, potem 1 stipendij nemškega šolskega društva in po eden stipendij Celjskega, Mariborskega in Brežiškega okraja. Prositelji morajo biti štajarci, najmanj 16 let stari in podučeni v predmetih ljudske šole. Prošnja do štaj. deželnega odbora, kateri naj se prilagajo krstni list, domovnica, spričevalo o zdravju, nravi, ubožni list in šolski odpustni list, se naj do 20. avgusta osebno izroči ravnateljstvu dež. sadje- in vinorejske šole v Mariboru.

Gradec, v mesec. juliji 1891.

Od štaj. dež. odbora.

Učenec večš slovenskega in nemškega jezika, se takoj sprejme v štacuni z mešanina blagom pri trgovcu Alojziju Vršiču v Ljutomeru. 2-2

Lep vinograd

je na prodaj, ki leži na Pečici blizu Poličan ob veliki cesti; zraven je zidana hiša in klet. Več se poizve v gostilni na Pečici. 2-3

**Sredstvo
zoper**

živinsko kugo,
šen pri svinjah,
muhe v hlevih,
vsakovrstni mrčes,
gnjilobo in otrpnjenje lesa,
domačo in zidno gobo,
mokro zidovje,

je edino le izvrstni

Barthel-ov izvorni carbolineum,

ki da lesu 3-4kratno trpežnost in lepo rudečkasto barvo. Pregled brezplačno. 5 kgr. po pošti fl. 1.50, 100 kgr. 16 gld. iz Dunaja.

Stroški mali — korist tisočerna.

Kakovost nepresežljiva.

Mihael Barthel in drug,
na Dunaji X., Keplergasse 20.

(Ustanovljena 1781.)

8-10

Dopisuje se slovensko.

**Velika žganjarija R. Wieser-ja
v Hočah (Kötsch)**

prideluje in razpošilja najboljšo in najcenejšo žganico. 14